

REPUBLICA MOLDOVA CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

PCC-01/151g-24

Chișinău, 17 octombrie 2019

**Doamnei Zinaida Greceanîi,
Președinte al Parlamentului Republicii Moldova**

ADRESĂ

Prin Hotărârea nr. 24 din 17 octombrie 2019, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale următoarele texte din Codul penal: „soldate cu alte urmări grave” din articolul 189 alin. (3), „soldată cu urmări grave” din articolele 307 alin. (2) lit. c) și 327 alin. (2) lit. c), „alte urmări grave” din articolul 329 alin. (2) lit. b), „acțiunile prevăzute la alin.(1), soldate cu urmări grave” din articolul 335 alin. (1¹).

Curtea a reținut că nu există repere fixe în legea penală care ar defini noțiunea de „urmări grave” utilizată în articolele 189 alin. (3) lit. f), 307 alin. (2) lit. c), 327 alin. (2) lit. c), 329 alin. (2) lit. b) și 335 alin. (1¹) din Codul penal. De asemenea, legea nu stabilește niciun criteriu material care să cuantifice „gravitatea” urmării prejudiciabile. De altfel, calificarea urmărilor infracțiunii ca fiind „urmări grave” are implicații majore în privința agravării răspunderii penale a făptuitorului.

Totuși, Curtea a menționat că, deși a constatat neconstituționalitatea noțiunii de „urmări grave” conținută de articolele menționate, acest fapt nu împiedică Parlamentul să-i precizeze întinderea și conținutul, astfel încât să asigure o protecție adecvată valorilor sociale ocrotite de legea penală.

Sub acest aspect, Curtea a constatat că prin Legea nr. 277 din 18 decembrie 2008, Parlamentul a exclus sintagma „urmări grave” din textul unor articole din Codul penal și a substituit-o cu texte clare și previzibile. De exemplu, noțiunea de „urmări grave” de la articolul 215 din Codul penal [*răspândirea bolilor epidemice*] a fost substituită cu următorul text: *vătămarea gravă sau medie a sănătății sau cu decesul persoanei*. Modificări similare au intervenit și în textul articolului 197 alin. (2) din Codul penal [*distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor*]. În Nota informativă la proiectul Legii în discuție, autorii acesteia au susținut că menținerea în Codul penal a noțiunii de „urmări grave” contravine principiului legalității și previzibilității legii penale. De asemenea, s-a menționat că era necesară stabilirea exhaustivă a urmărilor grave care pot surveni ca urmare a comiterii unei infracțiuni. Curtea nu a putut constata niciun motiv pertinent cu privire la modificarea de către Parlament doar a acestor articole, pentru că raționamentele indicate în Nota informativă erau valabile

Adresa postală:

str. Al. Lăpușneanu, nr. 28
MD 2004, Chișinău

Tel: (373 22) 25-37-08
(373 22) 25-37-20

Fax: (373 22) 25-37-46
E-mail: secretariat@constcourt.md

pentru toate articolele din Codul penal care cuprindeau noțiunea de „urmări grave”.

Prin Adresa anexată la Hotărârea nr. 22 din 1 octombrie 2018, Curtea i-a semnalat Parlamentului că noțiunea de „urmări grave” se regăsește în mai multe articole ale Codului penal și a sugerat modificarea normelor penale în discuție, în conformitate cu principiul legalității incriminării. Până în prezent, această Adresă nu a fost pusă în executare.

De asemenea, prin Hotărârea nr. 24 din 17 octombrie 2019, Curtea Constituțională a declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal. Curtea a menționat că noțiunea de „interes public” este abstractă și nu asigură identificarea entității căreia îi sunt cauzate daunele în proporții mari [așa cum prevede articolul 329 alin. (1) din Codul penal], adică victima infracțiunii. În afară de aceasta, Curtea a reținut că expresia „daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal protejează toate eventualele victime ale faptei de neglijență în serviciu, avându-se în vedere că persoanele juridice pot fi de drept public sau de drept privat (a se vedea articolul 173 din Codul civil). Astfel, rezultă în mod rezonabil că eventualele daune materiale cauzate intereselor publice s-ar putea regăsi în categoria daunelor cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice de drept public, care gestionează un domeniu de interes public. În consecință, Curtea a constatat că textul „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal complică descrierea infracțiunii de neglijență în serviciu, fiind o sursă de incertitudine juridică.

Așadar, dată fiind omisiunea Parlamentului de a remedia aceste aspecte care perpetuează o stare de neconstituționalitate, precum și frecvența sesizărilor relative la această problemă, Curtea atrage atenția Parlamentului în privința necesității aducerii normelor penale în corespundere cu raționamentele expuse în hotărârea menționată.

În conformitate cu prevederile articolelor 28¹ din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 79 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea îi solicită Parlamentului să examineze prezenta adresă și să-i fie comunicate rezultatele examinării acesteia în termenul prevăzut de lege.

Vladmir ȚURCAN
Președintele Curții Constituționale